

3908

Register
Number

--	--	--	--	--	--

Language — SANSKRIT — Paper I

(Poetry, Grammar and Translation)

Time Allowed : 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 100

SECTION - A

I. Answer any *five* of the following questions :

5 × 2 = 10

- a) Explain the qualities of महात्मन् and दुरात्मन् ।
- b) Describe the reign of कोलभूप ।
- c) What was the answer of Yudhishtira for तपः किं लक्षणम् ?
- d) How did Vibheeshana get the kingdom ?
- e) What is the riddle that is framed to get the reply लेखनपत्रम् ?
- f) अङ्गुलीवोरगक्षता — Why ? For what purpose ?
- g) अद्य सफलं गुरु भाषितम् — Who states this and to whom ?

II. a) Explain the grammatical peculiarities for any *three* of the following :

3 × 1 = 3

- i) रामाय प्रददौ
- ii) सफलम्
- iii) शीघ्रतरम्
- iv) चारुतरम्
- v) आपरितोषात् ।

[Turn over

- b) Give the grammatical forms of any *three* of the following : 3 × 1 = 3
- i) भवेत्
 - ii) गमिष्यति
 - iii) दानवती
 - iv) प्रोक्ता
 - v) स्मृतः ।
- c) Dissolve any *three* of the following : 3 × 1 = 3
- i) शरीरस्थः
 - ii) भूमिपालः
 - iii) अस्त्रमण्डलम्
 - iv) नीलकण्ठः
 - v) मनोज्ञा ।
- d) Give one word for any *three* of the following : 3 × 1 = 3
- i) शोभनं प्रभातम्
 - ii) गुरुणा भाषितम्
 - iii) दयया रहितः
 - iv) सरसि जायते
 - v) दक्षिणस्य भावः ।
- e) Split any *three* of the following combined words : 3 × 1 = 3
- i) किञ्च
 - ii) वाताच्चिन्ता
 - iii) अप्यार्जवम्
 - iv) शैवलेनापि
 - v) मशकैश्चैव ।
- f) Combine any *three* of the following : 3 × 1 = 3
- i) पूर्व + अपरौ
 - ii) नास्ति + अत्र
 - iii) इति + एव
 - iv) तस्य + आदिः
 - v) बिलम् + इच्छन् ।

g) Give the opposites of any *three* of the following :

3 × 1 = 3

- i) क्रोधः
- ii) अल्पम्
- iii) दृष्टः
- iv) संशयः
- v) अन्तः ।

h) Make sentences using any *three* of the following :

3 × 1 = 3

- i) सह
- ii) कदा
- iii) अपि
- iv) अत्र
- v) किंस्वित् ।

i) Give the meanings of any *three* of the following :

3 × 1 = 3

- i) तोयम्
- ii) वातः
- iii) सार्थः
- iv) मत्कुणः
- v) तृणम् ।

SECTION - B

III. Explain with reference to the context any *three* of the following :

3 × 4 = 12

- a) किमिव हि मधुरणां मण्डनं नाकृतीनाम् ।
- b) नैव द्रष्टुमहं शक्यो मद्भक्तिविमुखैः सदा ।
- c) सर्वभूतहितः साधुरसाधुर्निर्दयः ।
- d) अङ्गीचकार नटनं पटु नीलकण्ठः ।
- e) कवयामि वयामि यामि ।

[Turn over

IV. Quote the relevant verses for any *five* of the following :

5 × 3 = 15

- पूर्वालोचनम्
- वाक्चातुर्यम्
- मानिनां स्वभावः
- माणिक्यवीणाम्
- एक चक्षुः
- अर्थ सप्रतिबन्धम्
- आपरितोषात् ।

V. Translate the following into English :

4 × 4 = 16

- कथं रामाद्य मे दृष्टस्त्वं मनोवागगोचरः ।
स्तोतुं न जाने देवेश किं करोमि प्रसीद मे ॥
- सार्थः प्रवसतो मित्रं भार्या मित्रं गृहे सतः ।
आतुरस्य भिषङ्मित्रं दानं मित्रं मरिष्यतः ॥
- राज्याभिषेके मदविह्वलायाः हस्ताच्च्युतो हेमघटस्तरुण्याः ।
सोपानमासाद्य करोति शब्दं ठंठं ठंठं ठंठं ठंठं ॥
- गुरुमाराधयेत् भक्त्या विद्याविनयसाधनम् ।
रामाय प्रददौ तुष्टो विश्वामित्रोऽस्त्रमण्डलम् ॥

SECTION - C

VI. Write essays choosing any *two* of the following :

2 × 10 = 20

- Summarize the conversation that took place between Yaksha and Yudhishtira.
- Quote the प्रहेलिकाs and explain them.
- Quote any 6 verses from the lesson कालिदास वाणी and explain them.
- How is Bhakti highlighted in Sabari episode ?